

Lieta C-50/08

Eiropas Komisija pret Francijas Republiku

Valsts pienākumu neizpilde — EKL 43. pants — Brīvība veikt uzņēmējdarbību —
Notāri — Pilsonības nosacījums — EKL 45. pants — Dalība
valsts varas īstenošanā

Ģenerāladvokāta P. Kruza Viljalona [<i>P. Cruz Villalón</i>] secinājumi, sniegti 2010. gada 14. septembrī	I - 4198
Tiesas (virspalāta) 2011. gada 24. maija spriedums	I - 4199

Sprieduma kopsavilkums

Personu brīva pārvietošanās — Brīvība veikt uzņēmējdarbību — Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Atkāpes — Darbības, kas saistītas ar valsts varas īstenošanu — Notāra darbības — Izslēgšana — Pilsonības nosacījums pieejai notāra profesijai — Nepieļaujamība (EKL 43. pants un 45. panta pirmā daļa)

EKL 43. pantā noteiktos pienākumus nepilda dalībvalsts, kuras tiesiskajā regulējumā ieceršana notāra amatā ir pakārtota pilsonības nosacījumam, ja šīs dalībvalsts tiesību sistēmā notāriem uzticētās darbības nav dalība valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē. Šajā ziņā EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētais ir atkāpe, kas tiek izdarīta no pamatnoteikuma par brīvību veikt uzņēmējdarbību un kas jāinterpretē tādējādi, lai tā būtu piemērojama tikai galīgas nepieciešamības gadījumā to interešu aizsardzībai, kuras dalībvalstīm šajā tiesību normā ļauts aizstāvēt. Turklāt šī atkāpe ir piemērojama tikai darbībām, kuras pašas par sevi ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā.

Lai izvērtētu, vai notāriem uzticētās darbības ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā, ir jāņem vērā notāru veikto darbību raksturs. Šajā ziņā, lai arī notariālie akti ir apveltīti ar svarīgām tiesiskām sekām, dažādās notāru veiktās darbības nav tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē, ciktāl īpaša nozīme ir vai nu dalībnieku gribai, vai tiesas uzraudzībai vai nolēmumam.

vienošanās, ko brīvprātīgi noslēguši to dalībnieki, un notārs nedrīkst vienpusēji grozīt vienošanos, kuru tam lūgts apliecināt, iepriekš nesaņēmis dalībnieku piekrišanu. Turklāt, lai arī notāriem esošais pārbaudīšanas pienākums patiešām kalpo vispārēju interešu mērķim, tomēr ar tiekšanos uz šo mērķi vien nevar nedz pamatot, ka tam vajadzīgās prerogatīvas būtu paredzētas tikai notāriem ar attiecīgās dalībvalsts pilsonību, nedz arī pietikt, lai darbību uzskatītu par tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā.

Otrkārt, jautājumā par izpildāmību norādāms, ka, lai arī atzīme par izpildāmību, ko uz apliecināta akta izdara notārs, šo aktu padara par izpildāmu, šīs izpildāmības pamatā ir dalībnieku griba taisīt aktu vai vienošanos, kuru atbilstību likumam iepriekš pārbauda notārs, un to apveltīt ar šādu izpildāmību. Turklāt notariālajam aktam piemītošais pierādījuma spēks ir pierādīšanas kārtības jautājums un tātad tieši neietekmē to, vai ar šā akta taisīšanu saistītā darbība pati par sevi ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā, vēl jo vairāk tad, ja privāti taisītam aktam saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts likumu ir tāds pats pierādījuma spēks kā apliecinātam aktam.

Proti, pirmkārt, jautājumā par apliecinātiem aktiem norādāms, ka apliecina tikai aktus vai

Tas pats sakāms arī par tādiem aktiem kā dāvinājumi, laulību līgumi, hipotēku

nostiprināšana, cerības pirkumi un nododama lauksaimniecības zemes noma, kas, lai tie būtu spēkā, ir jānoslēdz ar notariālu aktu, kuros noteicošā nozīme ir dalībnieku gribai, un ar vispārēju interešu mērķi nav pietiekami, lai šīs darbības uzskatītu par tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā. Jautājumā par notāram uzticētajiem nodevu iekasēšanas uzdevumiem norādāms, ka tie paši par sevi nav uzskatāmi par tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā. Šo iekasēšanu notārs veic parādnieka vietā, pēc tam attiecīgās summas nododot atbildīgajam valsts dienestam, un tādēļ tā būtībā neatšķiras no pievienotās vērtības nodokļa iekasēšanas.

Visbeidzot, jautājumā par notāru īpašo statusu norādāms, pirmkārt, ka no apstākļa, ka dažādu notāru sniegto pakalpojumu kvalitāte var atšķirties atkarībā tostarp no attiecīgo personu profesionālajām spējām, izriet, ka attiecīgās teritoriālās piekritības robežās notāri profesionālo darbību veic konkurences apstākļos, kas valsts varas īstenošanai nav raksturīgi. Otrkārt, notāri ir tieši un personiski atbildīgi pret saviem klientiem par kaitējumu, kas rodas no jebkādas kļūdas, veicot savu darbību.

(sal. ar 72., 74., 75., 77.–82., 84.–86., 90.–100., 106. un 109. punktu)